

המועצה ההנדסית של התאגדות מהנדסי חשמל ואלקטרוניקה: **מנכ"ל חברת החשמל, עופר בלוך: "הישג חיוני לאתגרים של משק החשמל"** **יו"ר פורום יח"פים, עמוס לסקר: "תקעו סכין בגב היצרנים הפרטיים"**

יממה לאחר האישור הדרמטי בממשלה של הרפורמה בחברת החשמל, התקיים כינוס סוער של המועצה ההנדסית של התאגדות מהנדסי חשמל ואלקטרוניקה בישראל. יו"ר ההתאגדות, אמיל קויפמן, ויו"ר פורום יצרני החשמל הפרטיים ומנכ"ל חברת החשמל לשעבר, עמוס לסקר, ראשון בירך אמיל קויפמן את הנוכחים, והבהיר כי הרפורמה במשק החשמל חייבת לשמור על האמינות, הזמינות והאיכות של מערכת החשמל בישראל, והדבר מחייב כוח אדם מקצועי, אך הזהיר שאין היום בישראל עתודה הנדסית מספקת לפיתוח משק החשמל והתשתיות כפי שדורשת הרפורמה. הוא גם הזכיר כי נקודת הציון הבאה לבחינת תוצאות הרפורמה תגיע בנובמבר, אז גם יוקדש לנושא הכנס השנתי של ההתאגדות.

מנכ"ל חברת החשמל, עופר בלוך, הסביר את עיקרי הרפורמה ואת היתרונות של כל מהלך, תוך שהוא מדגיש כי הרפורמה הייתה חיונית לעמידה באתגרים שמשק החשמל יעמוד בהם בשנים הקרובות. חמש התחנות אלון תבור, חגית, רדינג, רמת חובב ואשכול יועברו לידיים פרטיות, מהלך השקול לירידה בייצור של 5,200 מגה וואט והורדת נתח השוק ל-60% בלבד. לדבריו, "התועלת המרכזית ממכירת התחנות היא פתיחת תחרות אמיתית במקטע הייצור". החברה תקים שני מחז"מים מסוג H בתחנת אורות רבין, תוך שימור יחידות פחמיות 1-4 לשימוש בחירום בלבד.

נקודה מרכזית נוספת היא העברת יחידת ניהול המערכת וחלקים מיחידת התכנון והפיתוח לחברת ממשלתית נפרדת שתוקם בקרוב. מקטע האספקה יפתח גם הוא לתחרות, אולם במקטע החלוקה וההולכה חברת החשמל תיוותר מונופול - תוך מתן עדיפות לתחום זה בהשקעות החברה, שינוצלו להטמעת טכנולוגיות חדשות כמו רשת חכמה, מניה חכמה, ייצור מבוזר, אגירת אנרגיה וכדומה.

בלוך הדגיש כי חלק מרכזי מהמהלך הוא יצירת יציבות פיננסית לחברה והקטנת החוב שלה ל-30 מיליארד דקלים, תוך מכירת נכסיה למדינה, ותוכנית התייעלות הכוללת פיטורי 2,800 עובדים לדברי בלוך, "המהלך הוא שינוי הקוד הגנטי של החברה תוך שימור היכולות והעוצמות של החברה - לא נפגע ברמת השירות ובאמינות האספקה".

אחריו דיבר יו"ר פורום יצרני חשמל הפרטיים ומנכ"ל חברת החשמל לשעבר, עמוס לסקר, שהביע הסתייגות מהרפורמה וטען כי "בנושא הייצור תקעו סכין בגב היזמות הפרטית. בניגוד לחוק משק חשמל יוקמו שתי תחנות על ידי חברת חשמל והיא תמשיך להיות גורם דומיננטי בייצור לפחות עד שנת 2040-2050". הוא הוסיף שגם "בתחום ההולכה - השאירו את פיקוח ההולכה בחברת חשמל, ניגוד העניינים

אחריו דיבר יו"ר פורום יצרני חשמל הפרטיים ומנכ"ל חברת החשמל לשעבר, עמוס לסקר, שהביע הסתייגות מהרפורמה וטען כי "בנושא הייצור תקעו סכין בגב היזמות הפרטית. בניגוד לחוק משק חשמל יוקמו שתי תחנות על ידי חברת חשמל והיא תמשיך להיות גורם דומיננטי בייצור לפחות עד שנת 2040-2050". הוא הוסיף שגם "בתחום ההולכה - השאירו את פיקוח ההולכה בחברת חשמל, ניגוד העניינים

המובנה נותר בעינו, תחת הסכמה של הרגולטור. בעיה נוספת לדעתו היא שהרגולטור לא קבע סנקציות מספיקות לאי עמידה בלוח הזמנים בקידום רשת ההולכה.

לסקר אף קבע כי ניתן לחברת החשמל יתרון אדיר בדמות סעיפי הערך המוסף של ההתייעלות האנרגטית, המנייה החכמה והסייבר - שירותים שחברת החשמל תוכל לספק. "הרפורמה בתוך חברת החשמל מבורכת, אך הרפורמה אל מול העולם החיצוני - יצרני החשמל הפרטי והציבור - אינה יום חג היסטורי".

יו"ר רשות החשמל, ד"ר **אסף אילת**, הסביר כי ברפורמה הושגו יעדים של ירידה בניגוד העניינים, מיקוד החברה, ותוכנית מסודרת שכל השחקנים צריכים להתיישר מולה לאחר יותר מעשרים שנה של אי בהירות.

לדבריו, חברת החשמל "הייתה בעלת שליטה גדולה מדי וטובת החברה וטובת המשק לעיתים סותרים זה את זה, ולא צריך לשים חברה במצב כזה. מטבעו של ניגוד עניינים זה לא משנה אם הוא מתממש או לא - עצם קיומו מוריד את האמון במערכת". הוא הבהיר שברשות החשמל "בונים על השוק הפרטי וחושבים שהוא יצעיד את המשק קדימה. לא מעניינים אותנו חילוקי הדעות של אתמול מהרגע שהרפורמה עברה, אנו רואים בשוק הפרטי שותף והוא העתיד של המשק וחייבים לעבוד ביחד עם חברת החשמל שהיא העתיד באספקטים אחרים".

לשאלה כיצד הרפורמה תשפיע על האזרח הקטן, ענה אילת כי "הצרכן לא יראה מחר בבוקר משהו דרמטי כמו שקרה בתחום הסלולר. בטווח הקצר העלויות נשארות אותן עלויות. מצד שני, הייצור היעיל, מערכת הולכה יעילה, וכל שאר התועלות ישתרשו לצרכן. תחרות בייצור מניבה יותר פירות מתחרות באספקה וזה יגיע לצרכן".

לאחר דבריהם התקיים פאנל מומחים בהנחיית ד"ר **אילן סולימאן**, ובהשתתפות המשנה למנכ"ל חברת החשמל, **יצחק בלמס**, סמנכ"ל רשות החשמל, ד"ר **נורית גל**, מנכ"ל חברת רמת נגב אנרגיה וחברת אשדוד אנרגיה, **דורון עזרא** ויו"ר ועד עובדי חברת החשמל, **מיקו צרפתי**.

צרפתי אמר כי הוא "לא שקט - לקחנו על עצמנו משימה אדירה ואין הרבה חברות שבהן ארגון עובדים לקח על עצמו מחויבות כה כבדת משקל והעובדים בהחלט חוששים וגם אני חושש מאוד - אבל חייבים להתמודד עם המציאות ואין ברירה. הנזק שהיה קורה למדינת ישראל, למשק החשמל, לחברת החשמל ולעובדיה היה לאין ערוך יותר גדול אם היינו ממשיכים באותה מדיניות של כאוס, רפורמה דה פקטו בלי תכנון.

נורית גל אמרה כי "יש צורך להגיע ל- 23,000 מגה וואט, 6,000 יותר מכפי שיש היום, וזה יקרה בין השאר באתרים שנמכרים שיש בהם פוטנציאל גדול, יש מרחב חלופות: האתרים הנמכרים, האתרים שהמדינה מפתחת והיזמות הפרטית".

יצחק בלמס טען כי המרוויח הגדול של הרפורמה הוא המשק הישראלי: "המטרה היא לייצר מפת דרכים לאן המשק הולך ולייצר וודאות. בעוד 7-8 שנים, לקראת תום תקופה, נצטרך לשבת ולראות במה עמדנו ובמה לא, איך המשק התקדם, איך הטכנולוגיה התקדמה ולאן השווקים הלכו - ולחשב מסלול מחדש.

הייצור הוא לא חזות הכל - צריך להסתכל על כל המשק". לאחר מכן הוא הוסיף כי "היה פרויקט חירום בסוף העשור הקודם והוחלט קודם כל לתת לבנות תחנות כוח, אחרת היינו בחושך ב-2012. הרשת לא הייתה בסדר עדיפות עליון - אבל עדיין פותחה. כיום יש גודש מסוים ברשת, אבל במרכז הפיתוח של החברה נמצא הקמת אלפי קילומטרים של קווים וחיבורים שהחברה תבצע, הנענו את התוכנית וככל שהמדינה תסייע בהסרת החסמים - נספק קו לכל מקום.